

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**FINANÇAMENT D'EMPRESSES
TURÍSTIQUES**

Coordinació: SANCHEZ PULIDO, LAURA

Any acadèmic 2022-23

Informació general de l'assignatura

Denominació	FINANÇAMENT D'EMPRESES TURÍSTIQUES			
Codi	102622			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Turisme	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	2.4		3.6
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	SANCHEZ PULIDO, LAURA			
Departament/s	ADMINISTRACIÓ D'EMPRESES			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	60h presencials (40%) 90h treball autònom (60%)			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
SANCHEZ PULIDO, LAURA	laura.sanchez@udl.cat	6	<p>Horaris: Dilluns i dimecres de 12h -14h. Dimarts i dijous de 13:30h-14:30h.</p> <p>Lloc: Despatx 1.10 de la FDET o per Videoconferència</p> <p>Per demanar cita en horaris diferents als establerts, cal demanar cita al correu: laura.sanchez@udl.cat</p>

Informació complementària de l'assignatura

L'assignatura de **Finançament d'Empreses Turístiques** s'imparteix a tercer curs del Grau en Turisme. És una matèria que tracta d'introduir a l'alumne en l'àmbit de les **finances estructurals**. Per més endavant, al semestre posterior, poder continuar completant els coneixements en l'àmbit financer. amb l'assignatura *Direcció Financera de l'Empresa Turística* on es treballa l'àmbit de les finances operatives.

L'assignatura es divideix en tres mòduls. En primer lloc, es fa una introducció a la funció financera de l'empresa i la seva relació amb els objectius estratègics. En segon, trobem les decisions d'inversió que es solen prendre en base a l'estudi que l'empresa realitza sobre els actius en els quals realitza la inversió. I finalment, al tercer mòdul estudiem les decisions de finançament on s'analitzen les distintes formes d'obtenir els recursos que gestiona l'empresa amb la finalitat d'elegir els més adequats per poder finançar els actius en els que l'empresa vol invertir. L'assignatura té la seva continuïtat dins del pla d'estudis amb l'assignatura "Direcció Financera de l'Empresa Turística" que s'imparteix al segon semestre del mateix curs i de la qual és prerrequisit. De tal forma que en l'estudi d'aquestes dues assignatures, l'alumne assolirà una formació adient per la gestió econòmica-financera d'una organització turística.

Es recomana **l'assistència regular a classe i el treball continuat** amb l'objectiu de consolidar els continguts i adquirir les competències de l'assignatura. Per tal d'aconseguir-lo s'haurà de **portar l'assignatura "al dia"**. La qual cosa implica llegir els apunts corresponents a cada tema i resoldre els exercicis i casos a mesura que es vagin proposant. Així mateix, la preparació de les diferents proves d'avaluació facilitaran l'aprenentatge i la superació de la matèria amb èxit.

Tot i que no s'exigeixen coneixements previs per cursar l'assignatura de Finançament d'Empreses Turístiques, es recomana que els alumnes hagin cursat i assolit les competències específiques de certes assignatures relacionades amb l'àmbit financer, tals com, Comptabilitat Financera i el bloc de Matemàtica Financera que s'imparteix dins l'assignatura de Matemàtiques.

Objectius acadèmics de l'assignatura

Les capacitats que han d'aconseguir els alumnes/as com a conseqüència del procés d'ensenyament-aprenentatge són els següents:

- Adquirir coneixements i terminologia bàsica de les finances empresarials, amb l'objectiu de facilitar la seva comprensió.
- Conèixer en què consisteix la funció financera, els seus objectius i les principals tasques del departament financer en l'empresa.
- Comprendre el binomi inversió-finançament, en l'horitzó econòmic a llarg termini de l'empresa turística actual.
- Analitzar les variables més rellevants en l'estudi d'inversions en l'empresa turística, així com calcular els fluxos nets de caixa que s'esperen obtenir del projecte d'inversió.

- Aplicar els diferents criteris de valoració i selecció d'inversions, coneixent la finalitat que persegueix cadascun d'ells i els avantatges i inconvenients que presenten.
- A partir de l'aplicació dels criteris de valoració i selecció d'inversions, seleccionar aquelles que ofereixin una major rendibilitat per al futur de l'empresa turística i suposin l'optimització del valor de l'empresa per als seus accionistes.
- Conèixer les diferents fonts de finançament a llarg termini que pot utilitzar l'empresa turística; estudiar els avantatges i inconvenients de cadascuna d'elles; i saber calcular el seu cost, amb la finalitat d'escollir l'opció més avantatjosa per a l'empresa.
- Calcular el cost mitjà ponderat de capital de l'empresa turística.
- Ser conscient dels efectes que tenen les decisions d'endeutament o estructura de capital en l'empresa turística.

Veure apartat competències

Competències

Competències Generals de la titulació (CG)

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat d'organitzar i planificar.
- Treball en equip i lideratge.
- Capacitat de treballar i d'aprendre de forma autònoma i, simultàniament, interactuar adequadament amb la resta a través de la cooperació i col·laboració.
- Capacitat d'actuar en consideració al rigor, al compromís personal i amb orientació a la qualitat.

Competències Específiques de la titulació (CE)

- Desenvolupar les funcions relacionades amb les diferents àrees funcionals d'una empresa turística i institucions.
- Aplicar tècniques instrumentals en l'anàlisi i solució de problemes empresarials i en la presa de decisions.
- Prendre decisions de finançament i d'inversió en empreses de serveis turístics.

Competències Estratègiques de la Universitat de Lleida (CT)

- Correcta expressió oral i escrita.
- Domini de les TIC.
- Respecte i desenvolupament dels Drets Humans, els principis democràtics, els principis d'igualtat entre dones i homes, i als valors propis d'una cultura de pau i altres valors democràtics.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Els continguts de l'assignatura són els que s'estudien en l'àmbit de les **finances estructurals** i que fan referència a totes les qüestions que afecten a l'empresa de manera estratègica, és a dir, que comprometen a l'empresa turística a llarg termini.

MÒDUL I: INTRODUCCIÓ A LES FINANCES EMPRESARIALS

TEMA 1: Les finances empresarials

- 1.1. Introducció.
- 1.2. La funció financera i funcions del director financer.
- 1.3. L'objectiu financer.
- 1.4. Finances operatives i finances estructurals.

MÒDUL II: DECISIONS D'INVERSIÓ EN L'EMPRESA TURÍSTICA

TEMA 2: Les inversions en l'empresa Turística

- 2.1. Concepte d'inversió.
- 2.2. Classificació de les inversions.
- 2.3. Dimensió financera d'una inversió.
- 2.4. Estimació dels fluxos nets de caixa.

TEMA 3: Valoració i selecció de projectes d'inversió en l'empresa Turística

- 3.1. Criteris estàtics de valoració i selecció d'inversions.
- 3.2. Criteris dinàmics de valoració i selecció d'inversions.
  - 3.2.1. El valor temporal dels diners: capitalització i actualització.
  - 3.2.2. El valor actual net (VAN)
  - 3.2.3. La taxa interna de rendibilitat (*TIR)
  - 3.2.4. El termini de recuperació descomptat o "payback" descomptat
  - 3.2.5. Exemples de càlcul de VAN i TIR amb el full de càlcul.
- 3.3. Consideració del risc i la inflació en els projectes d'inversió.

MÒDUL III: DECISIONS DE FINANÇAMENT EN L'EMPRESA TURÍSTICA

TEMA 4: Les fonts de finançament a llarg termini

- 4.1. Classificació de les fonts de finançament de l'empresa.
- 4.2. Anàlisi de les fonts de finançament pròpies internes.
  - 4.2.1. Autofinançament per manteniment. Mètodes amortització econòmica
  - 4.2.2. Autofinançament per enriquiment.
  - 4.2.3. Anàlisi de les fonts de finançament pròpies externes.
- 4.4. Anàlisi de les fonts de finançament alienes a llarg termini.
  - 4.4.1. El préstec bancari a llarg termini. Sistemes d'amortització financera.
  - 4.4.2. L'arrendament financer o Lísing
  - 4.4.3. Emissió d'obligacions
  - 4.4.4. Altres formes de finançament

TEMA 5: El cost de capital

- 5.1. Concepte de cost de capital
- 5.2. El cost de capital dels recursos aliens.
- 5.3. El cost de capital dels recursos propis.
- 5.4. El cost de capital mitjà ponderat.

Eixos metodològics de l'assignatura

La metodologia emprada per al desenvolupament de l'assignatura consistirà en:

- El primer dia de classe, es procedirà a la **presentació de l'assignatura a l'alumnat**. En la presentació s'exposaran els objectius, continguts i la metodologia que se seguirà en el seu desenvolupament, així com les competències que hauran de desenvolupar els alumnes en acabar la mateixa. També es detallaran els instruments i criteris d'avaluació, així com el moment de la seva realització.
- En les **sessions presencials** es combinaran les classes teòriques i les classes pràctiques, alternant-se segons sigui convenient.
- En les sessions teòriques es realitzaran **classes magistrals** utilitzant **mètodes participatius**, intentant despertar l'interès i la capacitat de raonament de l'alumnat, tractant temes actuals de discussió i d'anàlisi per promoure el coneixement per comprensió.
- A l'inici de cada sessió es recordaran els continguts més rellevants tractats en la sessió anterior, perquè els alumnes se situïn i relacionin els conceptes. Així mateix, sempre que sigui preceptiu, es relacionarà els continguts de l'assignatura amb els continguts d'altres assignatures relacionades.
- Posteriorment, es procedirà a l'exposició dels continguts. Aquestes exposicions aniran acompanyades d'exemples pràctics a la pissarra, casos reals i recursos visuals (com a diapositives, anotacions en pdf o Word) per afavorir la comprensió d'allò que s'està explicant.
- En l'espai "Recursos" del **Campus Virtual** es deixarà el **material de suport** corresponent a cadascun dels temes. Aquest material estarà disponible abans de l'inici de cada tema, amb la finalitat de que els alumnes puguin portar-ho a classe imprès i faciliti el seguiment de les sessions.
- Les classes pràctiques **es combinaran a l'aula ordinària i a l'aula d'informàtica**. Es basaran en la resolució de problemes i casos pràctics, cerca i anàlisi d'informació. Es realitzaran activitats d'aprenentatge que incloguin treball autònom, activitats autorregulades, basades en casos i/o ambients reals, amb la finalitat d'apropar la realitat empresarial a l'aula.
- La metodologia s'orienta a la **participació activa de l'alumnat**. Per dotar a l'estudiant de la capacitat de resoldre problemes fa falta que, des del principi, s'acostumi a resoldre'ls per si mateix, i no a copiar les solucions directament. És per això, que en les classes de teoria es realitzarà una explicació dels conceptes bàsics de cada tema seguint el "material de suport" que els alumnes tindran publicat al Campus Virtual. Recolzant-se en els coneixements adquirits en la part teòrica, es desenvoluparà la classe pràctica. Proposant-se problemes als estudiants que es resoldran en classe o hauran de resoldre per ells, i que posteriorment seran corregits en classe o a través del Campus Virtual.
- Les **activitats d'avaluació** seran comentades i corregides a classe, normalment en la sessió posterior a la seva realització, ja que l'avaluació ha de ser **part del procés d'aprenentatge** i ha de servir per aprendre. L'avaluació ha de servir als alumnes per prendre consciència dels seus assoliments i manques i per millorar les seves competències.
- Els alumnes disposaran de **sis hores setmanals de tutoria**. **L'alumnat que vulgui fer tutoria s'haurà** haurà de posar-se en contacte amb la professora prèviament a través del correu intern per fixar dia i hora.
- Finalment, dir que la programació sempre ha de ser un **instrument flexible i obert**, per tant ha d'adaptar-se a les característiques diferencials de l'alumnat i al context en el qual ha d'aplicar-se a cada moment.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

FINANÇAMENT D'EMPRESES TURÍSTIQUES 2022-23

Dates (Setmanes)	Descripció	Activitat Presencial	HTP (2) (Hores)	Activitat treball autònom	HTNP (3) (Hores)
1-8	Presentació de l'assignatura Temes 1, 2, 3 i introducció 4	Pautes a seguir. Seguiment de les classes presencials. Participació en les activitats i debat. Estudi de casos Resolució d'exercicis.	28	Treball i comprensió dels recursos docents. Resolució d'exercicis.	34
7-8	Pràctica puntuable 1 (PS1)	Tutories	2	Resolució d'un cas pràctic de síntesi corresponent als temes 2 i 3. Posterior "autocorrecció" del mateix, per part de l'alumnat a partir de la solució disponible al CV.	3
9	Avaluació	Prova teòrica i pràctica corresponent als temes 1 al 3.	2	Preparar la prova.	6
10 a 14	Tema 4 (continuació)	Seguiment de les classes presencials. Participació en les activitats plantejades i debat. Estudi de casos Resolució d'exercicis	14	Treball i comprensió dels recursos docents. Resolució d'exercicis	22
14-15 (a determinar)	Avaluació	Tipus test teòric i pràctic corresponent al TEMA 4	2	Preparar la prova	6
15	Tema 5	Seguiment de les classes presencials. Participació en les activitats plantejades i debat. Estudi de casos Resolució d'exercicis	8	Treball i comprensió dels recursos docents. Resolució d'exercicis	12

Dates (Setmanes)	Descripció	Activitat Presencial	HTP (2) (Hores)	Activitat treball autònom	HTNP (3) (Hores)
14-15	Pràctica puntuable 2 (PS2)	Tutories	2	Resolució d'un cas pràctic de síntesi corresponent als temes 4 i 5. Posterior "autocorrecció" del mateix, per part de l'alumnat a partir de la solució disponible al CV.	3
16	Avaluació	Prova teòrica corresponent a tots els temes. Síntesi. Temes 1 al 5 Prova pràctica corresponent als temes 4 i 5.	2	Preparar la prova	6
TOTAL 150h			60h.	.	90h.

(2) HTP = Hores de Treball Presencial

(3) HTNP = Hores de Treball No Presencial

Sistema d'avaluació

Avaluació continuada

La següent taula mostra les **activitats d'avaluació continuada** que es pretenen aplicar, així com el moment en què es duran a terme. A continuació també s'exposen els **criteris d'avaluació**:

Temes	Dates (setmanes)	Activitats d'avaluació	O/V (1)	I/G (2)	%
Temes 1 a 3	Setmana 9* (setmana d'avaluació)	Prova teòrica i pràctica (P1)	O	I	29%
Tema 4	Setmana 14-15 (Dia a determinar)	Tipus test (P2)	O	I	24%
Tots els temes 1-5	Setmana 16* (setmana d'avaluació)	Prova teòrica corresponent a tots els temes (P3) i pràctica corresponent als temes 4 i 5	O	I	29%
Treball autònom	Durant el semestre	Presentació de pràctiques de seguiment (PS1-PS2)	O	G	18%

Obligatòria/voluntària

(2) Individual / en Grup

*Per conèixer les dates exactes dels exàmens consulteu el Calendari Oficial del Grau publicat a:

<https://turisme.udl.cat/ca/calendari-horaris/examens/>

Criteris d'avaluació:

L'avaluació de l'assignatura serà **continuada** i es realitzarà a partir de **cinc activitats d'avaluació**, que es ponderaran segons l'indicat en la taula anterior.

Com figura a la taula, es realitzaran **tres proves escrites i dues pràctiques de seguiment**, que els alumnes hauran de lliurar en unes dates determinades i prèviament fixades per la professora.

Les **proves P1 i P3** es dividiran en **dues parts**. Una **primera part** que consistirà en un **tipus test** que inclourà continguts teòrics i pràctics. El tipus test constarà de 25 a 30 preguntes, amb quatre opcions de resposta i una única opció correcta. Les respostes errònies restaran el 25% de la puntuació d'una correcta. La **segona part** de la prova consistirà en la **resolució de dos o tres casos pràctics** semblants als quals s'han treballat al llarg de l'assignatura. Quan sigui preceptiu, hauran d'interpretar-se els resultats obtinguts i prendre decisions sobre la base d'ells, justificant l'elecció que en cada cas es realitzi.

La prova P2 consistirà en fer una **prova test principalment de caràcter pràctic** corresponent al **Tema 4**. La data de realització d'aquesta prova es fixarà entre la setmana 14 -15 segons el ritme de treball de la classe. Aquesta prova **es realitzarà dins de la franja horària establerta als horaris oficials del Grau, per a la realització de proves d'avaluació continua, tutories... (de 13-14h)**, per no interferir en l'horari habitual de classe.

En la resolució de les proves d'avaluació es valorarà:

- La correcta aplicació del procediment.
- La correcció en el càlcul de resultats.
- La correcta interpretació dels resultats obtinguts i la justificació de l'elecció realitzada, en cas que se sol·liciti.
- La capacitat d'anàlisi i de síntesi.
- Correcta expressió escrita.

La resolució de les **pràctiques de seguiment (PS)** consistirà en la realització i posterior lliurament de **dos casos proposats** per la professora al llarg del semestre. que els estudiants hauran de resoldre en un termini de temps determinat i presentar la solució segons les indicacions de la professora a través de l'espai "activitats" del Campus Virtual. No s'acceptarà el lliurament de cap pràctica fora del termini establert. Així mateix, els enunciats i posterior solució de cadascuna de les pràctiques, es publicaran a través del Campus Virtual. **Les PS** es faran preferiblement **per parelles o per un màxim de 3 alumnes**, aquesta parella s'haurà de mantenir en la realització de les dues PS a lliurar. **Les PS NO ES PODEN FER INDIVIDUALMENT (excepte casos excepcionals i acordats amb la professora).**

En la resolució de pràctiques es valorarà:

- La capacitat de treballar i d'aprendre de forma autònoma.
- Presentació adequada. Ordre, estructura i correcta expressió escrita.
- La correcta aplicació del procediment.
- Exactitud en el càlcul de resultats.
- La capacitat d'interpretació de resultats, capacitat d'anàlisi i de síntesi.

- La capacitat crítica.
- Utilització i domini de les TIC

Per superar l'avaluació continuada s'haurà d'obtenir una **qualificació mínima ponderada de 5 punts sobre 10**. Els alumnes que no realitzin alguna de les activitats d'avaluació obligatòries obtindran una qualificació de "zero" en l'activitat i no podran recuperar-la.

Els alumnes que hagin realitzat activitats d'avaluació que **suposin menys del 70%** de la qualificació global de l'assignatura, obtindran una qualificació final de "NO PRESENTAT".

D'acord amb l'art. 3.1 de la normativa d'avaluació de la UdL, l'estudiant no pot utilitzar, en cap cas, durant la realització de les proves d'avaluació, mitjans no permesos o mecanismes fraudulents. L'estudiant que utilitzi qualsevol mitjà fraudulent relacionat amb la prova i/o porti aparells electrònics no permesos, haurà d'abandonar l'examen o la prova, i quedarà subjecte a les conseqüències previstes en aquesta normativa o en qualsevol altra normativa de règim intern de la UdL.

Avaluació alternativa

*En cas que un/a estudiant acrediti documentalment (contracte de treball i/o resum de la vida laboral expedit per la Tresoreria de la Seguretat Social) la seva impossibilitat d'assistir a les activitats programades dins l'avaluació continuada (per treball remunerat, segona o ulterior matrícula de l'assignatura...) **podrà optar per una prova única de validació de competències i coneixements que es realitzarà el dia i en l'horari establert al calendari d'avaluació del Grau per a la prova final de l'avaluació ordinària (setmana 16).***

Podeu consultar dia i hora en: <https://turisme.udl.cat/ca/calendari-horaris/examens/>

Aquesta prova d'avaluació única tindrà un pes del 100% de la nota final i inclourà tots els continguts de l'assignatura. La prova consistirà en a realització d'un tipus test i una part pràctica que englobarà la totalitat dels continguts de l'assignatura.

*En cas de que l'alumnat acollit a l'avaluació alternativa, no obtingui una qualificació mínima de 5 punts sobre 10, **s'haurà de presentar a la prova de recuperació. Aquesta prova es realitzarà durant la setmana de recuperacions** establerta al calendari oficial del Grau. (Dia i horari pendent de determinar).*

La sol·licitud d'aquesta modalitat avaluativa s'haurà de realitzar (a la professora) com a data límit el 31 d'octubre amb acreditació documental i, un cop feta, no es podrà modificar.

Bibliografia i recursos d'informació

Recursos al Campus Virtual:

Les classes lectives es complementen amb el "material de suport" de l'assignatura que estarà disponible en l'espai "Recursos" del Campus Virtual.

Aquest material inclou apunts sintètics de cadascun dels temes, així com els exercicis i casos pràctics que posteriorment seran solucionats i comentats a classe i que constitueixen un material indispensable per completar l'estudi de la matèria juntament amb la bibliografia recomanada.

Aquests recursos estaran disponibles al Campus a mesura que vagi avançant l'assignatura.

Bibliografia:

- **Bibliografia bàsica**

AMAT, O; CAMPA, F. (2011). *Contabilidad, Control de Gestión y Finanzas de Hoteles*. Barcelona: Ed. Profit.

BREALEY, R.; MYERS, C. (1998). *Fundamentos de Financiación Empresarial*. Madrid: McGraw-Hill.

MARTÍNEZ, E. (2005). *Finanzas para directivos*. Madrid: McGraw-Hill

MÉNDEZ, G. (2009). *Análisis y Gestión Financiera de Empresas Turísticas*. Madrid: Ed. Centro de Estudios Ramón Areces.

SUÁREZ SUÁREZ, A. (2005). *Decisiones Óptimas de Inversión y Financiación en la Empresa*. Madrid: Pirámide.

VERONA, M^a Y HERNÁNDEZ, M. (2010). *Decisiones de Inversión y Financiación en Empresas del Sector Turístico*. Madrid: Delta Publicaciones.

- **Bibliografia complementària**

ARROYO, A.M.; PRAT, M. (1991). *Cien ejercicios resueltos de Dirección Financiera*. Ed. Deusto, Bilbao.

CALVO, A.; RODRÍGUEZ, L.; PAREJO, J. A.; CUERVO, A. (2002). *Manual de sistema financiero español*. Barcelona: Ariel.

CONTRERAS MORA; DUBÁN OLIVA; PALACÍN SÁNCHEZ; RUIZ MARTÍNEZ (1996). *Casos prácticos de finanzas corporativas*. Ed. McGraw Hill. España.

FAUS, J. (2001). *Políticas y decisiones financieras para la gestión del valor de la empresa*. Estudios y Ediciones IESE.

FERNÁNDEZ, L. (2007). *La práctica de las finanzas de empresa*. Madrid: Delta Publicaciones.

FERRUZ, L. Y SARTO, J.L. (1995), *Casos resueltos de dirección financiera*, Ed. Gestión 2000, Barcelona.

GARCÍA-GUTIÉRREZ, C ; MASCAREÑAS, J.; PÉREZ GOROSTEGUI, E. (1992). *Casos prácticos de inversión y financiación en la empresa*. Ed. Pirámide, Madrid

GALLIZO J. L. (2005). "Avances en la investigación de ratios financieros. Incluido en Análisis de Empresas". *Contabilidad y Dirección (ACCID)*, 2,2 pp. 121-146.

LORING, J. (2004). *La gestión financiera*. Barcelona: Ediciones Deusto.

MAÑES, C.; PRADAS, L. (2010). "La funció financera. L'anàlisi financera amb ratis", en *Inversió Empresarial*. Barcelona: FUOC.

SOLOMON, E. (1963). *The Theory of Financial Management*. Nova York: Columbia University Press.

TERMES, R. (1998). *Inversión y coste de capital. Manual de Finanzas*. McGraw-Hill.

